

Ingers tankar

Om Ica:s bakgrund och lite om deras reklam

Hakon Swenson på sitt kontor i Västerås 1923. Foto: ICA:s historiska arkiv hos Centrum för Näringslivshistoria.

Efter alla skrivelser om Ica-handlarna tänkte jag att det kan vara på sin plats att berätta lite om Ica som emanerar från Hakonbolaget i Västerås, staden där det sedan medeltiden idkats handel bland annat genom dess hamn vid Mälaren.

På 1100-talet blev Västerås – Västra Aros – stiftsstad. Så även religionen har satt sin prägel på staden.

Det var Hakon Swenson som grundade Hakonbolaget år 1917 för att privata köpmän skulle kunna gå ihop och samordna sina inköp för att bättre kunna möta konkurrensen från kooperativen.

Hakon Swenson var också initiativtagare till att Hakonbolaget och tre andra inköpscentraler skulle samarbeta inom ICA, Inköpscentralernas AB. (Mats Wickman, journalist och kulturhistoriker har skrivit en artikel om Hakon Swenson som finns att läsa på nätet.) 2017 fick Hakon Swenson en allé vid Fiskartorget uppkallad efter sig i samband med 100-årsjubileet.

Hakonbolagets första lokaler var belägna vid Hamngatan i närheten av rådhuset.

I hamnen hade de ett kafferosteri. Jag minns hur det doftade från det nyrostade kaffet när jag köade till Elbafärjan för att åka till Östra Holmen och bada som barn.

1957 invigdes nya Hakonshus nere vid Mälaren. Byggnaden, som kostat sju miljoner kronor rymde utöver huvud- och avdelningskontor även lager, kafferosteri och fabrik. Det hade till och med ett eget järnvägsspår, (Mer om invigningen finns att läsa på nätet i en text av Liisa Qviberg.)

När jag var sexton år fick jag plats på en reklambyrå i staden för att få praktik inför min tilltänkta utbildning till reklamtecknare. Första julen fick jag gå runt till olika adresser med en korg fylld med whiskyflaskor av fint märke och inslagna till fina paket.

Det var chefens julgåva till vissa utvalda reklamchefer och andra för firman betydande män. Minns hur jag pulsade iväg från Stora gatan där reklamfirman låg och tog vägen över Stallhagens parkliknande område ner till Hakonshus vid Sjöhagsvägen.

Ingers tankar

Vid ett annat tillfälle blev jag utlånad till Ica Hakon att sitta i deras ateljé och rita Icas reklamblad då deras ordinarie ritflicka var sjuk.

På min praktikplats fick jag stifta bekantskap med allt som rörde framtagning av tryckta reklamalster. När chefen upptäckte vad jag kunde fick jag göra originalbilder till allt möjligt.

På den tiden, i början av 60-talet, gjordes allt för hand. Efter att skisserna blivit godkända av kunden gick man vidare till att göra original antingen med manuellt framställda bilder eller foton som sattes ihop med text.

Vi hade rörpostförbindelse med lokaltidningens tryckeri och den vägen fick vi upp kritavdrag på texterna vi beställt från sätteriet. Sedan lämnades det färdiga originalet till klichéanstalten. Från klichéerna gjordes sedan pappmatri-ser som distribuerades till olika tidningars tryckeriavdelningar runt om i Sverige, där man göt nya klichéer som monterades på tryckvalsarna.

Det var jag som fick sköta jobbet som spring-sjas mellan firman, klichéanstalten och posten där jag lämnade stora travar av de speciella kuverten innehållande de ömtåliga pappmatri-serna.

Tänk att jag var med redan på blysättningens tid och fick uppleva hur sättet att göra reklam har förändrats över tid till våra dagar under så många decennier.

På den tiden hette figurerna som gjorde reklam för Ica, Icander och Monica. Sedan 2001 är det tv-reklam i följetongsstil med ett persongalleri som svenska folket lärt känna som Stig och hans tre kollegor i Ica-butiken.

I den första Ica-såpan fram till 2015 var det Hans Mosesson som spelade Stig. Han efterträddes av Loa Falkman fram till 2020. Den senaste Stig spelas av Björn Kjellman.

Ica-reklamen vann Guldägget i kategorin Reklambild år 2001, 2002 och 2003. Det är den längst sända reklamserien i historien enligt Guinness Rekordbok 2007.

Det går inte att förneka att dessa reklamfilmer var ett genidrag av Ica. Jag tror svenska folket efter alla år är så indoktrinerade av Ica-Stig och hans gäng att de inte ens märker och förstår att de blir påverkade av den bakomliggande reklamen. Inte kan väl de här snälla och roliga personerna påverka oss på något sätt?

Bilder från video.

